Määrärahamuutokset vuoden 2026 talousarvioon / Kasvun ja oppimisen palvelut

Kasvun ja oppimisen lautakunta 10.11.2026 § 79

Valmistelija: kasvun ja oppimisen johtaja Anne Lahtivirta, p. 044 4806048

Kasvun ja oppimisen toimialan talousarvion toteutumista on seurattu säännöllisesti vuoden 2026 aikana ja toteumasta on raportoitu kasvun ja oppimisen lautakunnan kokouksissa. Lautakunnalle tuodaan 10.11.2026 tiedoksi käyttötalouden toteumaraportti ajalta 1.1.–30.9.2026. Tasaisen kertymän mukainen toteumaprosentti syyskuun lopussa on 75,0 prosenttia. Varhaiskasvatuksen henkilöstökulujen toteuma on -2 032 151 euroa eli 80,3 prosenttia ja perusopetuksen -3 523 911 euroa eli 77,1 prosenttia koko vuoden määrärahasta. Henkilöstömenojen ennakoidaan siten ylittävän talousarvioon varatut määrärahat.

Varhaiskasvatuksen henkilöstömenojen ylityspaineeseen ovat vaikuttaneet toiminnan järjestämisen kannalta välttämättömät, talousarviossa ennakoimattomat henkilöstöratkaisut. Kopolan päiväkodin tila-ahtauden vuoksi perustettiin kevätkaudeksi 2026 ylimääräinen ryhmä Futurian tiloihin, mikä aiheutti lisähenkilöstön tarvetta. Vuonna 2026 Kopolan päiväkotiin on lisäksi tullut lapsia, joiden tuen järjestämiseksi on tarvittu lapsikohtaista lisäresurssia. Osa näistä kustannuksista palautuu kototuttamisen avustuksena. Sairauspoissaoloihin on ollut välttämätöntä palkata sijaisia lakisääteisen henkilöstömitoituksen sekä toiminnan turvallisuuden ja pedagogisen laadun turvaamiseksi. Henkilöstökuluja ovat kasvattaneet myös talousarviossa arvioitua suuremmat palkankorotukset ja uuden tasopalkkausjärjestelmän vaikutukset.

Perusopetuksen henkilöstömenojen ennakoitua suurempaan kasvuun on vuoden aikana vaikuttanut useita tekijöitä. Yksi lisäkustannuksia aiheuttava tekijä on ollut perusopetukseen valmistavan opetuksen tarve. Kevätlukukaudella 2026 Suonenjoella järjestettiin valmistavaa opetusta erillisessä VALO-ryhmässä. Syyslukukauden alussa uudet ukrainalaiset oppilaat integroitiin ensisijaisesti yleisopetuksen ryhmiin ja heidän tuekseen palkattiin koulunkäynninohjaaja. Oppilasmäärän ja tuen tarpeiden kasvaessa järjestely ei kuitenkaan ollut riittävä, minkä vuoksi syyslukukaudella perustettiin erillinen valmistavan opetuksen ryhmä. Tästä aiheutuneisiin henkilöstökustannuksiin ei ole voitu täysimääräisesti varautua talousarviossa. Valmistavan opetuksen järjestämiseen saadaan valtionosuusrahoitusta, joka osaltaan kattaa toiminnasta aiheutuvia kustannuksia.

Toisena merkittävänä henkilöstömenoja kasvattavana tekijänä on ollut oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarve. Oppimisen tuen uudistus velvoittaa opetuksen järjestäjän huolehtimaan riittävistä ryhmäkohtaisista ja oppilaskohtaisista tukitoimista, ja uudistuksen toimeenpanoon on osoitettu kunnille lisärahoitusta osana peruspalvelujen valtionosuutta. Ryhmäkohtaisten tukimuotojen vähimmäisresurssi 0,122 opetustuntia viikossa oppilasta kohden tarkoittaa Suonenjoen 612 oppilaalla noin 74,7 opetustuntia viikossa. Oppilaiden tuen tarpeisiin vastaaminen on

edellyttänyt vuoden aikana ennakoitua enemmän henkilöstöresurssia. Osa koulunkäynninohjaajaresurssista kohdistuu lastensuojelun perusteella Suonenjoelle sijoitettuihin muiden kuntien oppilaisiin. Heidän opetuksensa järjestämisestä aiheutuvia todellisia kustannuksia voidaan periä oppilaan kotikunnalta, jolloin henkilöstömenoja vastaavia korvauksia kertyy kaupungille myyntituottoina.

Henkilöstömenoja ovat kasvattaneet myös ennakoitua suuremmat sijaiskustannukset. Sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa on ollut ennakoitua enemmän henkilöstön pitkiä palkallisia poissaoloja, joihin on toiminnan, henkilöstömitoitusten ja turvallisen opetuksen järjestämisen turvaamiseksi ollut välttämätöntä palkata sijaisia. Syyskuun loppuun mennessä varhaiskasvatuksen sairauslomansijaisiin oli käytetty -67 848 euroa eli 122,2 prosenttia koko vuoden määrärahasta sekä vuosilomansijaisiin ja muihin sijaisiin -100 401 euroa eli 142,4 prosenttia määrärahasta. Perusopetuksen sairauslomansijaisten kustannukset olivat 50 875 euroa eli 123,5 prosenttia määrärahasta. Perusopetuksessa sijaiskustannuksia kirjautuu myös viranhaltijoiden kuukausipalkkoihin muiden opettajien hoitaessa sijaisuuksia ylituntikorvauksella.

Henkilöstömenoja on kasvattanut myös opetushenkilöstön palkkatason talousarviossa ennakoitua suurempi nousu. Vuoden 2026 talousarvion laadinnassa palkkamenoihin varauduttiin talousarvio-ohjeen mukaisella 2,0 prosentin korotuksella, kun toteutuneet OVTES-palkankorotukset ovat olleet yhteensä 2,65 prosenttia. Talousarviossa huomioidun ja toteutuneen palkankorotustason välinen ero on siten osaltaan kasvattanut perusopetuksen opetushenkilöstön palkkakustannuksia ennakoitua enemmän.

Henkilöstömenoja ovat lisäksi kasvattaneet perusopetuksen hankkeisiin kohdentuneet opettajien työtunnit. Hankkeiden palkkakustannuksista kaupungin omarahoitusosuus on hankkeesta riippuen pääsääntöisesti 10–30 prosenttia, ja loppuosa katetaan hankeavustuksilla. Hanketyön palkkamenot kirjautuvat kokonaisuudessaan palvelualueen henkilöstömenoihin, mutta niitä vastaavaa, saatua rahoitusta on kirjattu toimintatuottoihin (1-9/2026 toteumassa tuet ja avustukset 603.185,54e, toteumaprosentti 357,5%). Palkkamenojen ylitystä ei siten ole perusteltua tarkastella erillään palvelualueelle hankerahoituksena saadusta poikkeuksellisen suuresta tulokertymästä.

Edellä kuvatut menojen kasvun syyt liittyvät pääosin toiminnan järjestämisen kannalta välttämättömiin henkilöstöresursseihin sekä lasten ja oppilaiden lakisääteisten palvelujen turvaamiseen. Menojen kasvua ei ole ollut mahdollista kattaa toiminnan sopeuttamisella vaarantamatta varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen asianmukaista järjestämistä. Henkilöstömenojen ylityspaineesta huolimatta kasvun ja oppimisen palveluiden taloudellinen kokonaistilanne on edellisvuotta parempi. Toimintakate oli syyskuun lopussa -7,4 milj. euroa eli 71,8 prosenttia talousarviosta, ja myönteiseen kehitykseen on vaikuttanut erityisesti merkittävä avustuskertymä. Toimintatuotot ovat jo ylittäneet koko vuoden talousarvion. Henkilöstökulujen kehitys sekä avustustuottojen jaksottumiseen liittyvät epävarmuustekijät edellyttävät kuitenkin jatkuvaa seurantaa. Kokonaisuutena toimialan ennakoidaan toteuttavan talousarvion suunnitellusti. Haettavalla määrärahamuutoksella varmistetaan

henkilöstömäärärahojen riittävyys loppuvuoden toiminnan järjestämiseen ja kohdennetaan talousarvion määrärahat vastaamaan toteutunutta ja ennakoitua menokehitystä.

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Suonenjoen kaupungin hallintosäännön 81 §:n mukaan talousarviomuutokset on esitettävä valtuustolle talousarviovuoden aikana ja muutosesityksessä on selvitettävä vaikutukset toiminnallisiin tavoitteisiin, tuloarvioihin ja määrärahoihin. Koska kasvun ja oppimisen palveluiden määrärahat eivät vuoden 2026 toteuman perusteella ole kaikilta osin riittävät, on talousarvioon tarpeen esittää määrärahamuutosta. Kasvun ja oppimisen lautakunta käsittelee asian osana toimialansa talouden seurantaa ja ohjausta, minkä jälkeen esitys etenee kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuuston päätettäväksi.

Hyväksyttyjen lisämäärärahamuutosten tarkempi kustannuspaikkakohtainen erittely toimitetaan kirjanpitoon talousarviomuutosten asianmukaista kohdentamista ja kirjaamista varten.

Ehdotus

Kasvun ja oppimisen johtaja ehdottaa, että lautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle kasvun ja oppimisen palveluiden lisämäärärahan osoittamista vuodelle 2026 seuraavasti:

<u>Varhaiskasvatuksen palvelualue</u>

4003 Sairausloman sijaiset -35.000e

4004 Vuosilomansijaiset ja muut sijaiset -30.000e

<u>Perusopetuksen palvelualue</u>

4000 Viranhaltijain kk-palkat -40.000e

4001 Työsuhteisten kk-palkat -35.000e

4003 Sairausloman sijaiset -50.000e

3141 Myyntituotot kunnilta +35.000e

3330 Muut tuet ja avustukset +140.000e

4510 Kirjallisuus +20.000e

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 23.11.2026
321/02.02.00/2025

Valmistelija: kaupunginjohtaja Juha Piiroinen, p. 044 758 1403

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Suonenjoen kaupungin hallintosäännön § 81 mukaisesti talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle siten, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Talousarvionvuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus toiminnallisiin tavoitteisiin ja tuloarvioihin sekä määrärahoihin.

Kasvun ja oppimisen lautakunta on esittänyt perusteluineen määrärahamuutoksia vuoden 2026 talousarvion käyttötalousosaan.

Ehdotus

Kaupunginjohtaja ehdottaa, että kaupunginhallitus esittää lautakunnan esityksen mukaisesti kaupunginvaltuustolle, että valtuusto päättää tehdä vuoden 2026 talousarvioon seuraavat määrärahamuutokset:

Käyttötalous:

Varhaiskasvatuksen palvelualue

4003 Sairausloman sijaiset -35.000e (kuluarvio kasvaa)

4004 Vuosilomansijaiset ja muut sijaiset -30.000e (kuluarvio kasvaa)

Perusopetuksen palvelualue

3141 Myyntituotot kunnilta +35.000e (tuloarvio kasvaa)

3330 Muut tuet ja avustukset +140.000e (tuloarvio kasva)

4000 Viranhaltijain kk-palkat -40.000e (kuluarvio kasvaa)

4001 Työsuhteisten kk-palkat -35.000e (kuluarvio kasvaa)

4003 Sairausloman sijaiset -50.000e (kuluarvio kasvaa)

4519 Kirjallisuus +20.000e (kuluarvio vähenee)

Hyväksyttyjen määrärahamuutosten tarkempi kustannuspaikkakohtainen erittely toimitetaan kirjanpitoon talousarviomuutosten asianmukaista kohdentamista ja kirjaamista varten.

Päätös